

Justisdepartementet
Lovavdelinga
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
29 JAN 2009	
SAKNR.	200807603
AVDELING	LOV EP/PSJ
LOK.NR.	33
/INNVARDE	

Oslo, 22.01.2009

Høringsuttalelse fra Norges Byggmesterforbund (Byggmesterforbundet) om forslag til direktiv om forbrukerrettigheter.

Innledning

Viser til høringsbrev fra Justisdepartementet av 27. november 2008 med høringsfrist 26. januar 2009 vedrørende "Forslag til EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDETS DIREKTIV om forbrukerrettigheter" (Direktivet).

Byggmesterforbundet er bygnæringens største organisasjon målt i antall bedrifter. Forbundet har 1 250 medlemsbedrifter med ca 11 000 ansatte. Medlemsbedriftene er tilknyttet 30 lokalforeninger over hele landet. Omsetningen hos våre medlemsbedrifter var i 2008 på ca 16,7 milliarder kr.

Byggmesterforbundet er tilsluttet Bygnæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Generelt

Direktivet innebærer en total harmonisering, og det er vanskelig å si hvor langt den nasjonale lovgivningen vil kunne regulere forhold ut over direktivet. En generell observasjon er derfor at direktivets rekkevidde i forhold til eksisterende norsk forbrukerlovgivning og privatrettslige avtaler fremstår som uklar.

Våre medlemmer bistår forbrukere både ved nyoppføring av bolig og fritidseiendom og håndverkertjenester. Det er derfor viktig å avklare hvilke deler av direktivet som får innvirkning på disse rettsområdene. Videre består ytelsen fra våre medlemmer både av salg av varer og tjenester. Byggmesterforbundet ser at det kan reises spørsmål rundt direktivets anvendelse på slike avtaler.

Byggmesterforbundet ønsker å påpeke noen av uklarhetene ved direktivet som vi pr i dag ser kan ha betydning for våre medlemmer. Under følger en gjennomgang med kommentarer knyttet til direktivets enkelte kapitler.

Kapittel II – Forbrugerorientering

Byggmesteren er også i dag underlagt en opplysningsplikt vedrørende de oppgaver han påtar seg. Byggmesterforbundet ser at opplysningsplikten etter direktivet vil bli mer regulert i detalj. Det er

Byggmesterforbundet

vanskelig å se konsekvensene av slik detaljregulering i et direktiv som får anvendelse på så mange ulike rettsområder.

Kapittel III - Forbrukerorientering og fortrydelsesret i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg og aftaler inngått uten for fast forretningssted

Artikkel 20 – Udelukkelse av aftaler vedrørende fjernsalg og aftaler inngått uten for fast forretningssted

I angrerettloven er det gjort unntak for *"avtaler om salg eller oppføring av fast eiendom"*. Artikkel 20 i direktivet unntar salg av fast eiendom fra bestemmelsene om angrerett. Det er uklart om også oppføring av fast eiendom vil falle inn under ordlyden etter felleskapsretten. Hvis ikke, vil konsekvensen bli at forbrukerens angrerett også vil gjelde nyoppføring av bolig og fritidshus.

Artikkel 19 – Undtagelse fra bestemmelsene om fortrydelsesrett

Artikkel 20 presiserer at arbeider i forbindelse med fast eiendom faller inn under angrerettens bestemmelser. Det fremstår som uklart om unntaket i artikkel 19 (2) c vil komme til anvendelse ved arbeider på fast eiendom. Det må derfor redegjøres for om begrepet *"eiendom"* i artikkel 19 (2) c også omfatter fast eiendom.

I angrerettloven er det i likhet med direktivets artikkel 19 (2) c gjort unntak for angreretten for *"salg utenfor fast utsalgssted dersom selgeren eller tjenesteyteren oppsøker forbrukeren etter dennes uttrykkelige anmodning, og avtalen angår en vare eller tjeneste som omfattes av forbrukerens henvendelse, eller en vare eller tjeneste som er direkte forbundet med denne"*. Artikkel 19 (2) c begrenser angrerettslovens unntak til å gjelde reparasjoner og vedlikehold på forbrukerens eiendom. Unntaket gjelder også bare dersom forbrukeren har anmodet om hjelp ved fjernkommunikasjon. Dersom unntaket kommer til anvendelse ved arbeider på fast eiendom, må det foretas en vurdering av hensiktsmessigheten ved å begrense unntakets anvendelsesområde.

Artikkel 10 – Formelle krav for aftaler inngått uten for fast forretningssted

Etter artikkel 10 (2) vil avtaler kun være gyldige ved bruk av ordreseddel. Det er behov og ønskelig med flest mulig skriftlige avtaler i byggenæringen. Bestemmelsen vil stimulere til bruk av skriftlige dokumenter. Byggmesterforbundet mener imidlertid at ugyldighet er en for vidtgående konsekvens ved utelatelse av ordreseddel. Muntlige avtaler er like bindende som skriftlige avtaler. En slik ugyldighetsregel vil derfor stride mot norsk rett.

Artikkel 17 – Forbrukerens forpliktelser i tilfælde af udøvelse af fortrydelsesretten

Artikkel 17 regulerer forbrukerens forpliktelser ved utøvelse av angreretten, både ved varer og tjenester. Ved kjøpsavtaler skal varen returneres til selgeren og forbrukeren må betale de direkte utgifter som følger av tilbakeleveringen.

Artikkel 17 (2) fastsetter at forbrukeren ikke hefter for forringelse av varens verdi dersom bruken var nødvendig for å få kunnskap til varens art og måte den fungerer på. Videre gir artikkel 17 (2) forbrukeren en særskilt beskyttelse ved kjøp av tjenester. Dersom forbrukeren benytter seg av angreretten innen angrefristen på 14 dager vil han ikke måtte betale for de tjenester som er utført i denne perioden. Dette er i forordet begrunnet med at forbrukeren trenger en særskilt beskyttelse mot hissige salgsmetoder ved såkalte ikke hastende renoveringsarbeider.

Konsekvensen vil bli at en byggmesteren må vente i 14 dager etter avtaleinngåelse med å utføre tjenester for å være sikret betaling for sin arbeider. Byggmesterforbundet kan ikke se at dette kan være

Byggmesterforbundet

tjenelig verken for forbruker eller håndverker. Det er også en potensiell fare for at forbrukeren utnytter bestemmelsen i tilfeller ut over det direktivet har som formål å ramme.

Dersom byggmesteren likevel skulle utføre arbeider før angrefristperioden på 14 dager er utløpt kan også forbrukerens varierende forpliktelser ved utøvelse av angrerett skape problemer. I mange tilfeller vil varen bli inkorporert i forbrukerens hjem ved hjelp tjenesteyterens innsats. Det er usikkert om slike avtaler etter direktivet vil være å anse som en vare, se kommentarer til kapittel VI. Samtidig nevner direktivet eksplisitt at bestemmelsen om angrerett skal komme til anvendelse på håndverkertjenester. I mange tilfeller vil det bli problematisk for forbrukeren å levere tilbake slike inkorporerte varer, og i de fleste tilfellene vil varen ikke være brukelig for byggmesteren etter tilbakelevering. Bestemmelsen er ikke mulig å gjennomføre, og kan føre til store tap for byggmesteren.

Artikkel 13 – Manglende orientering om fortrydelsesretten

Artikkel 13 regulerer de tilfeller hvor tjenesteyteren ikke har opplyst tilstrekkelig om angreretten etter enkelte av direktivets regler. Forbrukerens angrefrist vil i slike tilfeller bli utvidet til å gjelde i 3 måneder etter at tjenesten er utført. Hvis en sammenholder artikkel 13 og artikkel 17 (2) må dette innebære at tjenesteyteren ikke vil være sikret vederlag før 3 måneder etter tjenester er utført. Dette er etter Byggmesterforbundets mening en inngripende og urimelig bestemmelse som vil medføre stor usikkerhet for våre medlemmer.

Kapittel VI – Andre forbrukerrettigheter, som kun gjelder for køpsavtaler

Det går frem av overskriften at kapittelet kun gjelder ved kjøpsavtaler. Etter definisjonen av kjøpsavtaler i artikkel 2 skal avtaler som består av både tjenester og varer, såkalte blandede avtaler, være omfattet.

Artikkel 21 (1) unntar imidlertid blandede avtaler fra kapittelet, men fastholder kapittelets anvendelse på den delen som utgjør varer. Varer er definert som løstøregjenstand i direktivets artikkel 2. Det må derfor klargjøres hva som faller inn under begrepet løstøre etter felleskapsretten. Våre medlemmer leverer i stor grad varer og tjenester på fast eiendom. Etter norsk rett vil de materialer/ varer som leveres til bygge/rehabiliteringsprosjekt i slike blandede avtaler være fast eiendom og ikke løstøre.

Forutsettes det at kapittel IV ikke får anvendelse på "varer som leveres til fast eiendom", vil bestemmelsen i kapittel IV i begrenset grad virke inn på våre medlemmer da disse i stor grad yter tjenester og leverer varer som blir inkorporert i fast eiendom. Kapittel IV vil imidlertid få anvendelse på salg av byggesett og materialer.

Dersom det skulle være slik at varer etter direktivet også omfatter de materialene som inkorporeres i fast eiendom vil følgene være at det for eksempel vil bli 2 års reklamasjonsfrist på materialene, mens det vil bli 5 års reklamasjonsfrist på tjenesten forutsatt at norsk lovgivning opprettholdes på dette området.

Om sistnevnte skulle være tilfelle må departementet likevel være oppmerksom på at direktivet på enkelte områder må presiseres. Et eksempel på dette er artikkel 23 vedrørende risikoens overgang. Det bør presiseres hva som ligger i at forbrukeren har fått varene i fysisk besittelse ved for eksempel oppføring av hus. Vil dette være når varene er inkorporert i bygget eller i når varene ankommer byggeplassen.

Byggmesterforbundet

Kapittel V – Forbrukerrettigheter vedrørende kontraktsvilkår

Byggmesterforbundet har i utgangspunktet ingen innvendinger mot at det blir inntatt lister over kontraktsvilkår som er urimelige og kontraktsvilkår som formodnes å være urimelige. Det stilles imidlertid spørsmål om hvordan samspillet vil bli mellom direktivets bestemmelser og preseptorisk lovgivning som regulerer forhold ut over direktivet.

Kapittel VI – Generelle bestemmelser

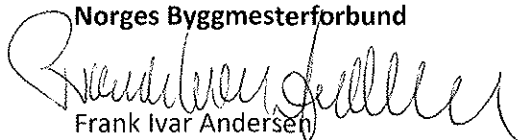
Byggmesterforbundet har ikke kommentert dette kapittelet.

Kapittel VII – Afsluttende bestemmelser.

Byggmesterforbundet har ikke kommentert dette kapittelet.

Med vennlig hilsen

Norges Byggmesterforbund

Frank Ivar Andersen
Daglig leder

Camilla Stenumgård
Advokatfullmektig